

1. Giới thiệu sơ bộ về dự án:

Ban quản lý Khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm phối hợp (BQL) với Ủy ban nhân dân xã Tân Hiệp (UBND) và Tiểu khu dự án quản lý bảo tồn biển thôn Bãi Hông (Tiểu khu) đã thực hiện hiệu quả dự án: “Xây dựng cơ sở quản lý rừng sinh học và thực hiện thí điểm phục hồi 2000 m² sinh học rừng có sự tham gia của cộng đồng tại thôn Bãi Hông, xã Tân Hiệp (Cù Lao Chàm), thành phố Hội An, tỉnh Quảng Nam” với sự tài trợ của Chương trình rừng ngập mặn cho tương lai (MFF) - Tổ chức Bảo tồn thiên nhiên quốc tế (IUCN) từ tháng 12/2013 đến tháng 5/2015. Qua 18 tháng triển khai, dự án nay đã kết thúc và đợt đầu tiên đã kết quả đáng ghi nhận

2. Về mục tiêu dài hạn và ngắn hạn của dự án

2.1 Mục tiêu dài hạn:

"Tăng độ phục hồi rừng sinh học tại vùng biển Cù Lao Chàm", mục tiêu này cũng góp phần vào chương trình hành động của MFF là quan tâm đến các Khu bảo tồn biển.

2.2 Mục tiêu ngắn hạn của dự án: 2000 m² rừng sinh học tại Bãi Hông - Cù Lao Chàm được phục hồi sinh thái và được bảo vệ với sự tham gia của cộng đồng.

3. Kết quả đợt đầu tiên

3.1 Mục tiêu 1: 2000m² rừng sinh học được phục hồi sinh thái

- 10 công đồng Bãi Hông được tập huấn và có khả năng áp dụng kỹ thuật trồng sinh học

+ BQL phục hồi và cải thiện Tiềm năng khu xây dựng 01 bài giảng về kết quả quan trắc và trình bày san hô công trình cho 10 người dân là thành phần nông nghiệp của Tiềm năng khu trong 02 ngày.

+ Tham gia gia đình địa phương là các cán bộ chuyên môn của Khu BTB Cù Lao Chàm. Học viên được trang bị các kiến thức về giám sát rạn san hô; kết quả trình bày; kết quả theo dõi san hô tăng trưởng; kết quả thực hiện các công việc làm việc địa phương và mô phỏng kỹ thuật khác.

- 03 công trình Bãi Hạng được đào tạo 1 (Open Water Diver): khóa học này học viên được đào tạo những kiến thức, kỹ năng chính khi thực hiện việc lặn sâu dưới biển, kết quả an toàn khi lặn, kết quả thúc đẩy học viên được chấp nhận quốc tế.

- Khoảng 2.400 cặp đoàn (mình/cành) san hô được trồng tại vùng phục hồi 2000m²

- Xác định vùng cho và nhận san hô: kết quả xác định 02 vùng cho giảng san hô là: Học Nhận và Hòn Lá, vùng nhận: Bãi Nạn, loài: san hô dạng phiến, dạng mảnh (tên địa phương: san hô bánh tráng)

- Triển khai trồng san hô trên diện tích 2000m²: có 2.403 cặp đoàn san hô công trình (chính yếu san hô giảng: Montipora, Pachyseric và Acropora) trên diện tích hơn 2.000 m² mặt nước biển tại khu vực Bãi Nạn, Cù Lao Chàm.

- Theo dõi, giám sát sự tăng trưởng của san hô: qua 04 đợt kiểm tra tăng trưởng công trình san hô và sự tham gia của công trình giảng và kết quả phân tích số liệu, bảng có kết quả quan:

+ Đợt phục san hô và nguồn lợi thủy sản vùng nhận cho: không bị ảnh hưởng, tăng trưởng khá, không thấy có dấu hiệu suy thoái hay bị ảnh hưởng.

+ Đợt phục san hô và nguồn lợi thủy sản vùng nhận nhận: có sự gia tăng cá và các loài sinh vật (ít nhất tăng 5%), nguồn lợi thủy sản có dấu hiệu tăng.

+ San hô công trình phiến và mảnh tăng trưởng khá tốt, trong 105 tập đoàn san hô đo được, mức độ tập đoàn tăng trung bình từ 1,5 - 3 cm/năm, tổng số kích thước đo được của 105 tập đoàn tăng 215 cm/năm

3.2 Mục tiêu 2: 01 hồ công trình dự án và quy hoạch, khai thác bền vững rừng san hô để xây dựng, ban hành và thực thi.

- Hồ 50 công trình tham gia xây dựng hồ công trình

+ Tổ chức 03 buổi họp tham vấn công trình dự án và chính quyền để đánh giá xác định nội dung hồ công trình dự án và báo cáo, quy hoạch vùng PSHH, xác định nội dung việc công trình làm thực hiện và lâu dài để vùng PSHH nói riêng và toàn bộ TK nói chung.

+ Dự án đã tổ chức hội thảo với chính quyền địa phương và các bên liên quan, các chuyên gia để góp ý và hoàn thiện nội dung hồ công trình. Qua đó UBND xã Tân Hiệp đồng ý thay đổi hình thức: từ hồ công trình riêng của dự án thành hồ công trình dự án và hồ công trình này được bổ sung vào Quy hoạch xây dựng thôn văn hóa của thôn Bãi Hố.

- Hồ công trình được các cơ quan quản lý chuyên môn và chính quyền địa phương đồng ý, ban hành và thực thi: ngày 30/9/2014, UBND xã Tân Hiệp ban hành quyết định về hồ công trình công trình quản lý, báo cáo và khai thác bền vững vùng san hô phúc hồi. Nội dung hồ công trình có 03 nội dung chính, đó là: i, trách nhiệm và nghĩa vụ của từng người dân, gia đình trong việc báo cáo rừng san hô, nguồn lợi thủy sản; ii, quy định và trách nhiệm của công trình trong việc sử dụng hợp lý tài nguyên trong vùng phúc hồi san hô, iii, mức độ quy định khác.

3.3 Mục tiêu 3: Nhân thức về báo cáo về, quy định về rừng san hô của công nghệ đồng nghiệp để nâng cao

- 01 hoạt động/chiến dịch báo cáo về môi trường, báo cáo san hô được công trình tổ chức: Sao biển gai là sinh vật thiên nhiên để rừng san hô nhất là san hô công trình, tại khu vực phúc hồi có số

xuất hiện sao biển gai, do đó công trình xuất phát tiêu diệt loài này nhằm giảm bớt yếu tố ảnh hưởng đến đời sống san hô. Qua nghiên cứu và cán bộ Khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm đã bắt và tiêu hủy 18 cá thể tại các vùng chức năng của TK.

- Các hoạt động truyền thông khác

+ 01 buổi triển lãm truyền thông về dự án được thiết kế và phổ biến đến công trình, du khách, các nhà làm công tác bảo tồn, các đoàn khách đến thăm và làm việc với BQL, TK.

+ Nhiều phóng sự, phim tài liệu được kết quả phố xã Sơn Hòa công trình trong quá trình thực hiện dự án được công chiếu và đăng trên các báo trên khắp nước.

3.4 Mục tiêu 4: 01 loại hình du lịch công trình thiết kế và vận hành thí điểm tại vùng rạn san hô thôn Bãi Hông

Kết quả công trình xác định 02 loại hình du lịch tại thôn Bãi Hông mà công trình có khả năng thực hiện được:

Một là: xem san hô bằng thuyền thúng gỗ và các hoạt động vui chơi, giải trí trên biển (tắm biển, thuyền thúng, thi bơi thuyền thúng với nhau, bơi lội giải trí).

Hai là: Một ngày làm nông dân làng chài Bãi Hông.

4. Đánh giá về dự án:

Nhìn chung các mục tiêu và đưa ra của Dự án được đảm bảo có nội dung liên quan đến thực hiện. Trong đó, 2000m² rạn san hô tại khu vực Bãi Nón và các khu vực vùng san hô phố xã là những kết quả đáng chú ý nhất.

Kết quả và đào tạo (kỹ thuật quản lý và trồng san hô, đào tạo người dân học tập, duy trì công tác tu dưỡng tra kiểm soát vùng rạn san) cho nông hộ nhân nông cộng tác xã công trình thôn Bối Hữu đã góp phần quan trọng trong việc duy trì và nâng cao hiệu quả hoạt động của Tiểu khu ĐQL BTB tại địa phương, qua đó góp phần bảo vệ bền vững nguồn lợi tài nguyên, phúc lợi cho phát triển bền vững.

Hoạt động truyền thông nâng cao nhận thức đã tạo sức hút mạnh mẽ đối với công trình địa phương, có hơn 165 lượt người tham gia trực tiếp vào các hoạt động của Dự án. Qua đó, tăng bước tiến độ công tác xây dựng và triển khai kế hoạch hành động cũng như công tác bảo vệ tài nguyên thiên nhiên và môi trường tại địa phương.

Kết quả của Dự án, nhất là việc thiết lập được vùng PHSH do chính công trình thôn hiện và theo dõi và lồng ghép kết quả của dự án vào Quy hoạch xây dựng thôn văn hóa là một bài học quý, đóng góp kinh nghiệm thực tiễn địa phương cho mạng lưới các khu bảo vệ biển công trình xã Việt Nam.

Tuy nhiên vẫn còn những hạn chế khó khăn nhất định khi triển khai dự án:

- Năng lực và trình độ của công trình còn hạn chế nhất là kỹ thuật phúc hội, theo dõi và duy trì nông hộ biển pháp quản lý rạn san hô tại thôn.

- Chất lượng nước tại vùng phúc hội còn bị ảnh hưởng bởi trầm tích của nông năm trước, ít hiệu quả trong việc sinh trưởng san hô.

Huỳnh Ngọc Diên - BQL Khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm